

Osnovna šola Primoža Trubarja Laško

UČITELJI PRIPOMOREJO K RAZLIKAM MED UČENCI?

Raziskovalna naloga

Avtorici:

Nejka Čater, 9.a

Ema Šolar, 9.a

Mentorica:

Saša Kočiš, univ.dipl.psih.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Laško, 2020

Kazalo vsebine

1 Povzetek	4
2 Uvod.....	5
1.1 Opredelitev raziskovalnega problema	5
1.2 Hipoteze	5
1.3 Metode dela.....	5
3 Teoretični del.....	6
3.1 Medosebni odnosi.....	6
3.2 Vrste medosebnih odnosov.....	7
3.3 Kako do sprememb.....	8
3.4 Tekmovalnost	10
3.5 Učne razlike glede na spol.....	10
4 Rezultati	12
4.1 Anketa za učence	12
4.2 Anketa za učitelje.....	23
5 Zaključek	28
6 Viri in literatura	31
7 Priloge	33

Kazalo tabel

Tabela 1: Starost anketiranih	12
Tabela 2: Zakaj pride do razlik?	13
Tabela 3: Koliko učiteljev dela razlike med učenci?	14
Tabela 4: Način vplivanja	15
Tabela 5: Razmerje med fanti in dekleti v razredu	16
Tabela 6: Primerjava vedenja glede na razred učenca	16
Tabela 7: Primerjava učnega uspeha in občutka, dajanja prednosti s strani učitelja	17
Tabela 8: Enakovrednost učencev	17
Tabela 9: Vzroki za razlike	18
Tabela 10: Kako se kažejo razlike med učenci?	18
Tabela 11: Ali imajo dekleta boljše povprečje pri nekaterih predmetih kot fantje?	19
Tabela 12: Pri katerih predmetih so dekleta uspešnejša?	19
Tabela 13: Ali imajo fantje boljše povprečje pri nekaterih predmetih kot dekleta?	20
Tabela 14: Pri katerih predmetih so fantje uspešnejši?	20
Tabela 15: Tekmovalnost v razredu	21
Tabela 16: Vzroki za tekmovalnost	21
Tabela 17: Ali spolna razdelitev vpliva na pojavljanje tekmovalnosti	22
Tabela 18: Razdelitev sodelujočih učiteljev po spolu	23
Tabela 19: Ali se zaznavanje delanja razlik med učenci spreminja z učiteljevimi leti?	26
Tabela 20: Ali se razlikuje zaznavanje delanja razlik med učenci glede na predmet, ki ga učitelj poučuje?	27

Kazalo grafov

Graf 1: Spol anketiranih	12
Graf 2: Ali učitelji delajo razlike med učenci?	13
Graf 3: Uspeh učencev lani	14
Graf 4: Vpliv učitelja na odnose v razredu	15

Graf 5: Starostna razporeditev učiteljev	23
Graf 6: Razdelitev učiteljev glede na predmet, ki ga poučujejo	24
Graf 7: Koliko učiteljev pri sebi zaznava, da delajo razlike med učenci	24
Graf 8: Čemu učitelji pripisujejo vedenje, ki povzroča razlike med učenci	25
Graf 9: Vplivi učitelja na razredno vzdušje	26

1 Povzetek

Raziskovalna naloga temelji na razlikah, ki jih učitelji hote/nehote delajo, in na razlogih za te razlike.

V teoretičnem delu se dotakneva predvsem medsebojnih odnosov. Da je poučevanje uspešno, je najpomembnejši odnos učitelja in učencev. Zastavili sva si vprašanje, zakaj učitelji delajo razlike med učenci. Menili sva, da je največji razlog spol učenca, a to se ni ravno izkazalo. Spraševali sva se tudi, ali takšno vedenje učitelja vpliva na razredno vzdušje.

V raziskavo sva vključili učence dveh osnovnih šol 7., 8. in 9. razreda ter učitelje istih dveh osnovnih šol. Rezultate anket sva primerjali in ugotovili, da učitelji in učenci nimajo istega mnenja, saj 70 % učiteljev meni, da ne delajo razlik med učenci, medtem ko 91% učencev meni, da učitelji delajo razlike.

Zahvala

Najprej bi se radi zahvalili mentorici, ki naju je ves čas vodila pri raziskovanju, naju spodbujala in usmerjala ter nama nudila strokovno pomoč.

Učitelji in učenci, ki ste reševali ankete, hvala za čas in odgovore, ki so nama služili za preverjanje hipotez raziskovalnega področja.

Hvala tudi družinama, ki sta nama ves čas stali od strani in naju spodbujali.

2 Uvod

2.1 Opredelitev raziskovalnega problema

Šola je najina prva resna »služba«. Najin prvi stik z uspehi in neuspehi izven družine. In eno prvih presenečenj, ko sva slišali: »Lepo pišeš, za fanta.« In kasneje malo manj prijetnih presenečenj: »Saj ni slabo za dekle.« V razredu sošolci zelo dobro vemo, »kam kdo sodi«. Za vsakogar se ve, katera so njegova močna področja, kje mu ne gre, kdo se uči na pamet ... Po razmisleku sva ugotovili, da je tudi učiteljem to precej jasno, vendar nisva razumeli, kaj ima najin spol s tem. To je bilo razmišljanje, ki naju je napeljalo k nastanku te raziskovalne naloge.

Želeli sva ugotoviti, ali so tovrstne ocene in pripombe posledica samo najinega spola ali so pomembni še drugi dejavniki.

Prva stopnička je komunikacija med učenci in učitelji. Meniva, da komunikacija obstaja na formalni in neformalni ravni. Na primer ocene sodijo v neformalno obliko komunikacije in ne predstavljajo resnične ocene sposobnosti, pri čemer ključno vplivajo na občutek lastne vrednosti in na samozavest.

2.2 Hipoteze

- I. Večina učiteljev dela razlike med učenci.
- II. Razlike, ki jih učitelji delajo med učenci, so v največji meri posledica spola učenca.
- III. Obstajajo predsodki tudi med učenci, da je določen spol bolj uspešen na določenih področjih.
- IV. Razlike, ki jih učitelji delajo med učenci, vplivajo na odnose med učenci in posledično na razredno vzdušje.

2.3 Metode dela

V raziskovalni nalogi sva uporabili te metode dela:

- preučevanje pisnih virov
- anketiranje (s pomočjo elektronske ankete 1ka)
- analiziranje podatkov
- primerjanje podatkov
- sintezo podatkov

Anketo so izpolnjevali učenci dveh osnovnih šol, ki obiskujejo 7., 8. in 9. razred, ter učitelji istih dveh šol, ki poučujejo te učence. Ankete so učenci izpolnjevali med urami oddelčne skupnosti. Učiteljem je bila povezava do ankete poslana po e-pošti. K reševanju jih je pozval tudi ravnatelj na redni mesečni konferenci.

3 Teoretični del

Za razumevanje številnih interakcij, ki potekajo v razredu Doye (Pečjak in Košir, 2008) navaja šest značilnosti:

Pravi, da je razred večdimenzionalni prostor. Sestavljajo ga številni posamezniki z različnimi cilji, preferencami in sposobnostmi. Tako lahko določeno učiteljevo ali učenčevo vedenje v razredu različno vpliva na člane razreda.

Za razrede je značilna simultanost. To pomeni, da istočasno pride do različnih procesov in vedenj. Na primer učenec mora biti istočasno pozoren na različne dogodke, ki potekajo v razredu. Ali razume snov ali je ne? Če je ne razume, se mora odločiti, ali bo vprašal učitelja ali bo raje to zadržal zase. Če ne sledi razlagi, se mora odločiti, ali bo to pokazal ali ne ...

Dogodki v razredu potekajo s hitrim tempom.

Dogodki v razredu so nepredvidljivi.

Dogajanje v razredu je javno. Vedenje učitelja in učenca zaznavajo in presojujejo vsi člani razreda.

Razred ima svojo zgodovino. Pomen določenih učiteljevih ali učenčevih vedenj je delno odvisen od prejšnjih dogodkov.

3.1 Medosebni odnosi

Za uspešno poučevanje so najpomembnejši odnosi med učiteljem in učenci. Ti vsebujejo vse značilnosti medosebnega odnosa. To so interakcije, povezanost, krožno spodbujanje in delovanje nezavednega. Slednje ima velik vpliv na pedagoški proces in sledi temeljnemu cilju šole. To je omogočanje osebnostnega razvoja posameznika (Esih, 2009). Osebostni razvoj učenca je v večji meri posledica vzgojnega kot izobraževalnega delovanja učitelja.

Podobno razmišljajo tudi drugi avtorji (Bratanić, 1991), saj menijo, da je uspešnost vzgojnega delovanja odvisna od medsebojnih odnosov, ki vladajo pri vzgojnem delu. Spoznati medsebojni odnos še ne pomeni obvladati ga, zato učitelju ne zadostuje samo znanje, ampak je pomembno, kakšno je njegovo vedenje in kakšne so njegove spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja medosebnih odnosov.

Medosebni odnos je zapleten in dinamičen proces, ki poteka v paru ali skupini in določa obnašanje med osebami, ki v njem sodelujejo. Gre za odnos, v katerem je obnašanje ene osebe odvisno od obnašanja druge osebe (Bratanić, 1991). Na področju vzgoje in izobraževanja je torej medosebni odnos proces, ki poteka med učiteljem in učencem, pri čemer učitelj in učenec vzajemno vplivata drug na drugega.

Medosebni odnosi temeljijo na soodvisnosti in sodelovanju ter so temeljnega pomena za razvoj osebnosti tako v čustvenem, socialnem kot tudi intelektualnem smislu. Na osnovi odnosov z drugimi ljudmi ustvarimo lastno identiteto, odzivi drugih ljudi pa nam pomagajo, da razvijemo čim bolj jasno in točno predstavo o sebi (Lamovec, 1993). Medosebnim odnosom pogosto ne posvečamo pozornosti, zato bi lahko rekli, da potekajo nezavedno (Pšunder in Vezovišek, 2004).

V medsebojnih odnosih v razredu je pomembna vloga učitelja. Učitelji se morajo naučiti sprejemati učence z vsemi njihovimi napakami in dobrimi lastnostmi. Samo tako bodo lahko zgradili kakovostne medosebne odnose z učenci.

3.2 Vrste medosebnih odnosov

Obstaja več možnih opredelitev, kaj medosebni odnos je in na katerih ravneh poteka.

Odnos med učiteljem in učencem uvrščamo med profesionalno-družbene odnose, ki vsebujejo tudi nekaj elementov osebnega odnosa. Učitelj in učenci naj bi se spoštovali in sprejemali drug drugega. Dobro je tudi, da so si naklonjeni in da med njimi prevladujejo pozitivna čustva, ki vplivajo na odnos.

Avtorica meni, da je odnos med učiteljem in učenci je lahko posreden in neposreden (Pšunder, 1998).

Značilnosti posrednega odnosa so:

- Prevladuje enosmerna komunikacija.
- Učitelj je v nadrejenem položaju in to tudi izrablja.
- Učencem in staršem daje navodila, postavlja zahteve, ocenjuje, presoja uspešnost dela učencev in uspešnost vzgojnih ukrepov staršev.

Značilnosti neposrednega odnosa so:

- Učitelj in učenec sta enakovredna partnerja.
- Prisoten je dialog.
- Gre za humano obliko medsebojnega odzivanja.
- Partnerja se upoštevata.
- Poteka vzajemno učenje.
- Vsi dobivajo ustrezne povratne informacije (Pšunder 1998).

V posrednem odnosu je najpogosteje učitelj v nadrejenem položaju, učenci so mu podrejeni. Učitelj ima moč nad učenci, jim postavlja svoje zahteve, ocenjuje njihovo vedenje in presoja, kaj je prav in kaj ne. Lahko je tudi obratno. Torej da učenci prevzemajo nadrejeni položaj v razredu. V tem primeru govorimo o disciplinskih težavah, s katerimi se srečujemo v šolah (Esih, 2009).

Pri neposrednem odnosu sta učitelj in učenec enakopravna, drug drugega upoštevata, tako da med njima teče dvosmerna komunikacija. Na podlagi povratnih informacij tako učitelj kot učenec dobita neke vrste oceno svojega dela, vedenja. Učitelj bi se moral bolj zavedati značilnosti neposrednega odnosa in njegovih prednosti v primerjavi s posrednim odnosom. Učenci raje vstopajo v odnose, kjer se počutijo sprejete, poslušane, upoštevane. In v takšnem odprtem, pozitivnem odnosu se ne učijo samo učenci od učitelja, ampak tudi učitelj od učencev (Esih, 2009).

V razredu potekajo interakcije na formalnem in neformalnem področju. Cilj interakcij na formalnem področju je doseči jasne izobraževalne cilje. V primeru formalnih interakcij je učitelj tisti, ki določa vsebino (o čem se bodo pogovarjali) in obliko interakcije (kako, na kakšen način). Neformalno področje vključuje številne neformalne interakcije med učenci, ki se pogosto razvijejo brez učiteljevega vpliva in so posledica potreb učencev o socialni sprejetosti, prijateljstvu, pripadnosti, izmenjavi interesov in podobno. Prav ti neformalni procesi pomembno vplivajo na doseganje formalnih učnih ciljev (Pečjak in Košir, 2008).

Zdravi odnosi med učiteljem in učenci temeljijo na dveh dejavnikih (Kyriacou, 2010):

Učenci sprejmejo učiteljevo avtoriteto – to pomeni, da učitelj zna voditi in nadzirati dejavnosti ter tudi vedenje učencev (vključno z vzdrževanjem discipline). Učitelj zna vzpostaviti nadzor nad dogajanjem v razredu, da ni nereda in sporov. Občasno sicer morajo učitelji vsiliti učencem svojo voljo kljub morebitnem upor (v primerih odkritega razdiralnega vedenja).

Vzajemno spoštovanje in telesna povezava med učiteljem in učenci – to pomeni, da si učitelj in učenci priznavajo individualne značilnosti, da se spoštujejo in da se vedejo drug do drugega temu primerno, spoštljivo. Zelo pomembno je, da učitelj spoštuje učenca kot posameznika, kar pomeni, da se zanima tudi za življenje učencev v šoli (ne le pri svojem predmetu). Učitelj mora poznati vsakega učenca kot posameznika, kar pomeni, da si mora čim prej zapomniti njihova imena. Bolj osebno jih spozna tudi med neformalnimi pogovori v razredu ali na hodniku ali pri interesnih dejavnostih.

3.3 Kako do sprememb

Kot sva že zapisali, na medosebne odnose vplivajo vsi vključeni. Veliko raziskav je bilo, ki so preverjale, kako lahko učitelji vplivajo na te odnose, nisva pa našli relevantne raziskave, ki bi preverjala vplivanje v obratni smeri. Raziskave so se osredotočale predvsem na vpliv motečega vedenja učencev.

Vsak učitelj do trenutka, ko prvič stopi v razred, vso pozornost usmerja v to, kaj bo poučeval in kako. Tako se znajde razpet med pedagoškimi teorijami. Med njimi mora izbrati pravilno, za katero upa, da bo učinkovita. V različnih okoljih in situacijah, pri

različnih učencih vsak učitelj uporablja različne pristope, saj ima vsak pristop svoje prednosti, pomanjkljivosti in predvidljive rezultate. Vsi se nagibajo k uporabi enega prevladujočega vzorca v svojih interakcijah s posamezniki ali skupinami. Posameznik sam oblikuje slog avtoritete kot mešanico dosedanjih izkušenj in pridobljenih znanj (Bluestein, 1997).

Prav tako na izbiro pristopa vplivajo vrednote in odnos, izkušnje z avtoritetnimi odnosi, vedenje drugih učiteljev v šoli, njihovo mišljenje – kako mislijo, da bi se morali odzvati (Bluestein, 1997).

Posamezne učne spretnosti in treningi, naj so še tako napredni in učinkoviti, se ne morejo uveljaviti, če niso uglaseni z osebnostnimi lastnostmi učitelja ali če so celo v nasprotju z njimi (Razdevšek - Pučko, 1990). To pomeni, da si učitelj lahko še tako prizadeva, da bi uporabil določene pristope (za katere misli, da bi jih moral uporabiti ali jih želi uporabiti), a če niso v skladu z njegovimi osnovnimi prepričanji in lastnostmi, ne bodo uspešni.

Nekatera razmišljanja so nasprotna in pravijo, da je »kakovostno in učinkovito profesionalno učenje učiteljev tisto, ki lahko spremeni njihova prepričanja, stališča, vrednote, znanje, spretnosti, tako da spremenijo prakso svojega delovanja v razredu, to pa bo posledično izboljšalo učenje učencev in njihove dosežke« (Zavašnik Arčnik, 2015). Torej bi lahko vnesli pomembne spremembe v pristope, ki jih uporablja učitelj, že z bolj sistematičnim in s stalnim strokovnim (do)izobraževanjem učiteljev.

Nekatere raziskave (Razdevšek-Pučko, 1990) so pokazale, da si učitelji različnih predmetov že v procesu študija izoblikujejo različna stališča do določenih težav. Torej študij različnih predmetov daje različno identiteto in s tem različen pogled na znanje in poučevanje. Omenja se klasično ločevanje na naravoslovne in družboslovne predmete. Določeni predmeti so naravnani bolj k cilju oziroma bolj k procesu. Ta razlika prinese s seboj določene načine dela, ki so bolj učinkoviti za posamezno področje, ne pa nujno za posameznega učenca.

Učiteljeva stališča, prepričanja, vrednote vplivajo na vzdušje v razredu in preko tega na motivacijo ter nekatere socialne značilnosti učencev in tudi na učne dosežke (Razdevšek - Pučko, 1990). Vse to je pridobljeno v življenju in ne zgolj med študijem oziroma izobraževanjem. Morda bi bil na tej točki upravičen razmislek, da nimajo vsi, ki se odločijo za poklic učitelja, lastnosti, ki so za ta poklic najučinkovitejše in za učence najbolj ustrezne, saj je učenje s čustvenega vidika za učence zelo tvegano vedenje in neuspeh je lahko zelo boleč. Dolgotrajno doživljanje neuspeha ali omalovažujoče pripombe učitelja glede učenčevih slabih dosežkov imajo lahko hude posledice za razvoj učenčeve samopodobe. In pogosta posledica je, da učenec v šolsko delo vlaga še manj truda (če ne vlaga truda, potem tudi ni kriv za neuspeh).

3.4 Tekmovalnost

Šolske ocene so ocene, ki tako ali drugače vključujejo tekmovalnost. Vključujejo otrokovo željo, da bi bil najboljši. V primerjavi z običajnimi tekmovanji, kjer ponavadi zmaga samo eden, imajo šolske ocene veliko prednost: v razredu je lahko zmagovalcev več, teoretično so lahko celo vsi – zmagovalci so vsi, ki dosežejo oceno odlično. Tekmovalnost je bila od nekdaj pomembno prisotna v človekovem življenju. Srečamo jo na vseh področjih, seveda tudi v šoli. Tekmovalnost deluje kot motivacijski vzvod vse življenje – pri nekaterih bolj, pri drugih manj. Vsekakor deluje v šolskem obdobju (Žorž, 2013).

Poznamo več motivov za tekmovanje:

- zmagovalni motiv,
- motiv biti boljši od drugega,
- motiv za dosego odličnega uspeha,
- motiv narediti nekaj najboljših in s tem napredovati.

Najmočnejši tekmovalni motiv je potreba po dosežkih in uspehu. Poznamo dve vrsti tekmovalnosti: hipertekmovalnost in tekmovalnost. Pri hipertekmovalnosti posameznik na poti do cilja uporablja različne tehnike, kot so izkoriščanje, manipulacija, agresivnost, moč ... Pri tekmovalnosti je v ospredju pridobivanje izkušenj. Tekmovanje v šoli je učna oblika dela, ki jo učitelji uporabljajo za delo v razredu. Razlog za to je povečevanje motivacijo pri učencih. Tekmovalnost v šoli zajema veliko področje: intelektualno sposobnost učenca, njegov dosežek, psihološke veščine, umetniške veščine, učiteljevo pozornost, spoštovanje in ljubezen ter priljubljenost posameznika.

3.5 Učne razlike glede na spol

Raziskave o enakosti spolov kažejo na pomen spolnih stereotipov. Ena od ugotovitev Raziskave o enakosti spolov (2010) je: »Učiteljsko dojemanje moškosti in ženskosti je bistvenega pomena za njihov odnos do učencev in spada med pomembne dejavnike pri ustvarjanju pravičnosti do obeh spolov v šolah. Spolne stereotipe lahko krepijo ali jih zmanjšujejo tudi učbeniki in učna gradiva v šolah.« Torej lahko upravičeno pričakujemo, da se bodo ti stereotipi še naprej prenašali iz generacije v generacijo. Na srečo, kot vidimo iz zgodovine, se sčasoma manjšajo. Čeprav, zgolj kot primer, se najnovejši podatki o razmerju med številom moških in žensk, zaposlenih v znanstvenoraziskovalnih krogih, še vedno močno nagibajo v prid moškim.

Raziskava profesorice psihologije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani dr. Ljubice Marjanovič Umek (Sodobna pedagogika, 2/2007), v katero je bilo vključenih 379 učencev, starih 9 ali 10 let, in 424 petnajstletnikov iz naključno izbranih dvanajstih devetletk, pokaže, da šolske ocene glede na dosežke v znanju privilegirajo dekleta. V raziskavi so med drugim primerjali šolske ocene z dosežki na nacionalnem preverjanju znanja po prvem in zadnjem triletju. Rezultati so pokazali, da je spol pomembno (so)oblikoval oceno pri devetošolcih/devetošolkah. Učitelji so devetošolke pri matematiki in biologiji ocenili pomembno višje kot fante, rezultati na »ekstercih« pa teh domnevnih razlik v znanju niso potrdili. Rezultati deklet na »ekstercih« torej niso bili pomembno višji od fantov. Izjema je bila slovenščina, kjer so višje šolske ocene deklet sovpadale z njihovimi višjimi dosežki na »ekstercih«. Raziskava je še pokazala, da so bile razlike med dekleti in fanti pri vseh treh predmetih večje pri učiteljevem kot pri zunanjem ocenjevanju. Najbolj poudarjena razlika med spoloma pri izobraževalnih dosežkih je prednost deklet pri branju. V povprečju dekleta berejo več in pri branju bolj uživajo kot fantje. Pri matematiki so v večini držav fantje in dekleta v četrtem in osmem letu šolanja enako uspešni. Prednost fantov se pokaže kasneje.

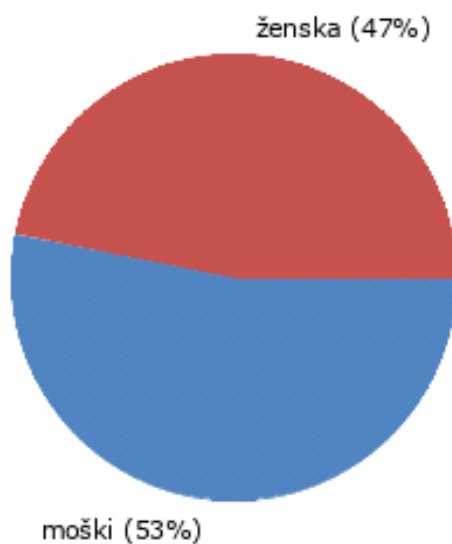
Seveda ne smemo misliti, da razliko med spoloma ustvarjajo samo učitelji. Tu je še veliko drugih dejavnikov. Avstralski znanstvenik in raziskovalec dr. John Hattie je v knjigi Vidno učenje za učitelje (2012) zbral rezultate številnih raziskav po svetu, v katerih je sodelovalo 750 tisoč učencev, da bi ugotovil, kaj najbolj vpliva na učno uspešnost učencev. Raziskave kažejo, da imajo največji vpliv na dosežke učencev učenčeva realna pričakovanja do sebe. Realno podobo o sebi in svojih sposobnostih imajo predvsem tisti otroci, ki so jih starši in učitelji naučili, da se je za vsako delo treba potruditi in ga opraviti kakovostno, natančno in v pravem času, pri čemer se je treba zares potruditi in vztrajati, dokler naloga ni opravljena. Poleg tega je treba otroke seznaniti s kriteriji, kaj je dobro opravljeno delo, da se bodo znali sami oceniti in presoditi, v kolikšni meri zastavljene cilje dosegajo. Sicer bodo vedno odvisni od mnenja in potrditve drugih in ne bodo uvideli lastne odgovornosti za svoje dosežke.

Rezultati

4.1 Anketa za učence

1) Katerega spola si?

Graf 1: Spol anketiranih

Razmerje med spoloma anketiranih je bilo približno enako. Anketiranih je bilo 53 % dečkov (N=125) in 47 % (N=110) deklic, ki obiskujejo sosednji šoli.

2) Koliko si star?

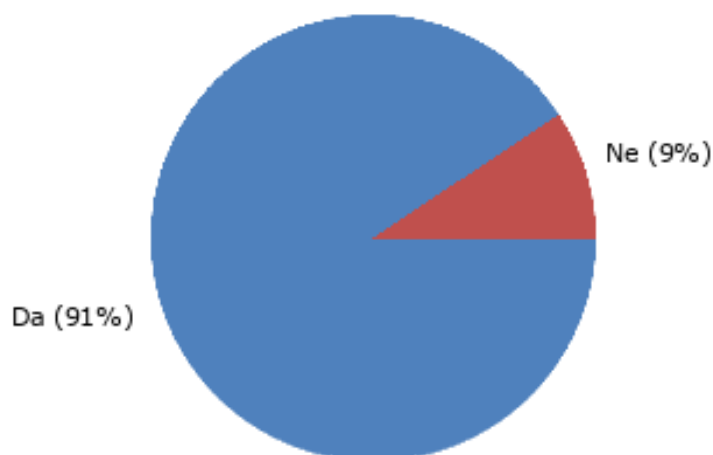
Tabela 1: Starost anketiranih

Odgovori	Odstotki
12 let	30 %
13 let	32 %
14 let	28 %
15 let	10 %

Med anketiranimi je bilo 30 % dvanajstletnikov, 32 % trinajstletnikov, 28 % štirinajstletnikov in 10 % petnajstletnikov.

3) Ali učitelji delajo razlike med učenci?

Graf 2: Ali učitelji delajo razlike med učenci?

Večina učencev (91 %) meni, da učitelji delajo razlike med njimi. Samo peščica učencev (9 %) meni, da se to ne dogaja.

4) Zakaj pride do razlik?

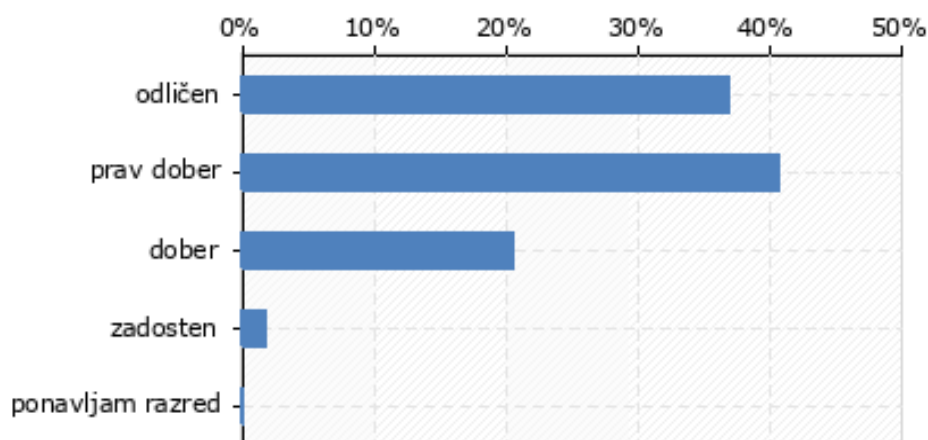
Tabela 2: Zakaj pride do razlik?

Odgovori	Odstotki
Zaradi spola	24 %
Ker so pri tem predmetu bolj uspešni	37 %
Zaradi videza	9 %
Vpliv staršev	14 %
Drugo:	16 %

Učenci menijo, da do razlik pride, ker so pri določenem predmetu bolj uspešni (37 %), nekateri menijo, da se to dogaja zaradi spola (24 %), 14 % jih meni, da do tega prihaja zaradi vpliva staršev. Samo 9 % jih meni, da to tega pride zaradi njihovega videza.

5) Uspeh učencev v prejšnjem šolskem letu

Graf 3: Uspeh učencev lani

V prejšnjem šolskem letu je bilo 37 % učencev odličnih, 41 % prav dobrih, 21 % učencev dobrih in 2 % zadostnih.

6) Koliko učiteljev dela razlike med učenci?

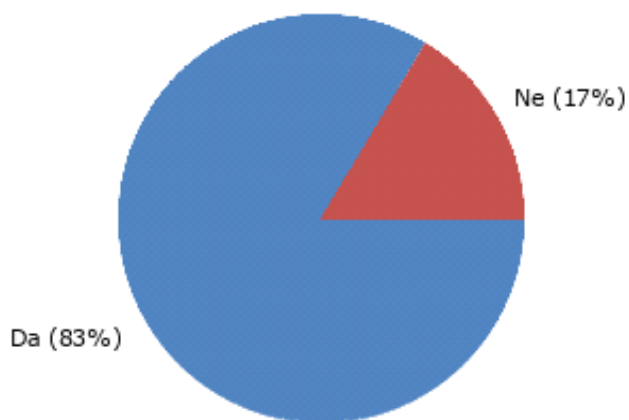
Tabela 3: Koliko učiteljev dela razlike med učenci?

Odgovori	Odstotki
Vsi	8 %
Večina	19 %
Polovica	28 %
Redki	41 %
Nihče	4 %

Večina učencev meni, da razlik ne delajo vsi učitelji (92 %). 19 % učencev meni, da to dela večina učiteljev, 28 % učencev meni, da to dela polovica učiteljev, 41 % učencev meni, da to delajo le redki, in 4 % jih meni, da tega ne dela nihče.

7) Ali takšno vedenje učiteljev vpliva na odnose v razredu?

Graf 4: Vpliv učitelja na odnose v razredu

Večina učencev (83 %) opaža, da učiteljevo vedenje vpliva na odnose v razredu.

8) Na kakšen način vpliva?

Tabela 4: Način vplivanja

Odgovori	Odstotki
Zamere med učenci/dijaki	34 %
Zafrkavanje bolj priljubljenih učencev	22 %
Manj spoštljivo vedenje do učitelja	22 %
Manj volje za učenje	22 %

Učenci menijo, da učitelji s tem vedenjem povzročajo zamere med učenci (34 %). To vedenje povzroča tudi manj volje do učenja (22 %), manj spoštljivega vedenja do učitelja (22 %) in zafrkavanje bolj priljubljenih učencev (22 %).

9) Je v tvojem razredu več fantov ali deklet?

Tabela 5: Razmerje med fanti in dekleti v razredu

Odgovori	Odstotki
Več deklet	24 %
Več fantov	47 %
Približno enako	29 %

V 24 % anketiranih razredov je več deklet, v 47 % je več fantov in v 29 % anketiranih razredov je razmerje med njimi približno enako.

10) Ali se učiteljevo vedenje, ki povzroča razlike, pojavlja v vseh razredih?

Tabela 6: Primerjava vedenja glede na razred učenca

Razred:	Ali opaziš, da učitelji delajo razlike med učenci?	
	Da	Ne
7. razred	94 %	6 %
8. razred	82 %	18 %
9. razred	95 %	5 %

Najmanj učencev je poročalo o vedenju učiteljev, ki delajo razlike med učenci v 8. razredu (18 %). V 7. in 9. razredu je teh učencev manj (5 do 6 %).

11) Ali učenčev uspeh vpliva na učiteljevo vedenje?

Tabela 7: Primerjava učnega uspeha in občutka, dajanja prednosti s strani učitelja

Kakšen je bil tvoj uspeh v prejšnjem šolskem letu?	Si imel-a kdaj občutek, da imaš prednost pri učitelju pred ostalimi?	
	Da	Ne
Odličen	42 %	58 %
Prav dober	28 %	72 %
Dober	17 %	83 %
Zadosten	25 %	75 %

58 % odličnih učencev ni imelo občutka, da je imelo prednost pred ostalimi. 72 % učencev s prav dobrim uspehom ni imelo tega občutka. 83 % učencev z dobrim uspehom ni imelo tega občutka. 75 % zadostnih učencev ni imelo tega občutka ostalih. Torej ta tabela kaže, da imajo učenci z boljšim uspehom večje prednosti pri učiteljih.

12) Se ti zdi, da so v tvojem razredu vsi učenci enakovredni?

Tabela 8: Enakovrednost učencev

Odgovori	Odstotki
Da	31 %
Ne	69 %

Analiza odgovorov kaže, da skoraj tri četrtine učencev (69 %) meni, da niso enakovredni.

13) Od kod izvirajo te razlike?

Tabela 9: Vzroki za razlike

Odgovori	Odstotki
Spol	33 %
Ocene	59 %
Priljubljenost	59 %
Denar	12 %
Športni dosežki	21 %
Drugo	16 %

Večina učencev meni, da do teh razlik prihaja zaradi ocen (59 %) in priljubljenosti (59 %). 33 % učencev meni, da do teh razlik pride zaradi spola, 12 % meni, da to tega pride zaradi denarja. 21 % učencev meni, da do teh razlik pride zaradi športnih dosežkov. Med ostalimi odgovori je bilo najpogosteje omenjeno dobrikanje učenca učitelju.

14) Na kakšen način se te razlike izražajo?

Tabela 10: Kako se kažejo razlike med učenci?

Odgovori	Odstotki
Zafrkavanje	64 %
Ignoriranje	26 %
Izključevanje	50 %
Drugo	15 %

Večina misli, da se te razlike izražajo z zafrkavanjem in izključevanjem določenih učencev, katere vidijo kot bolj priljubljene s strani učiteljev. Pod drugo so učenci pisali, da se to kaže kot vzvišenost.

15) Misliš, da so dekleta v povprečju bolj uspešna pri nekaterih predmetih kot fantje?

Tabela 11: Ali imajo dekleta boljše povprečje pri nekaterih predmetih kot fantje?

Odgovori	Odstotki
Da	62 %
Ne	38 %
Skupaj	100 %

Več kot polovica učencev meni, da so dekleta pri nekaterih predmetih boljša kot fantje.

16) Izberi tri predmete, kjer to najbolj drži

Tabela 12: Pri katerih predmetih so dekleta uspešnejša?

Odgovori	Odstotki
Slovenščina	58 %
Matematika	36 %
Angleščina	49 %
Fizika	11 %
Kemija	20 %
Biologija	20 %
Zgodovina	37 %
Geografija	40 %
Drugo	27 %

Učenci menijo, da so dekleta predvsem boljša pri slovenščini (58 %), angleščini (49 %) in geografiji (40 %). Med drugo so uvrstili predvsem glasbeno in likovno umetnost.

17) Misliš, da so fantje v povprečju bolj uspešni pri nekaterih predmetih kot dekleta?

Tabela 13: Ali imajo fantje boljše povprečje pri nekaterih predmetih kot dekleta?

Odgovori	Veljavni
Da	65 %
Ne	35 %

Prav tako več kot polovica učencev meni, da so fantje pri nekaterih predmetih bolj uspešni kot dekleta.

18) Izberi tri predmete, za katere to najbolj drži

Tabela 14: Pri katerih predmetih so fantje uspešnejši?

Odgovori	Odstotki
Slovenščina	20 %
Matematika	51 %
Angleščina	25 %
Fizika	37 %
Kemija	18 %
Biologija	15 %
Zgodovina	29 %
Geografija	32 %
Drugo	34 %

Učenci menijo, da so fantje boljši pri matematiki (51 %) in fiziki (37 %). Pri možnosti drugo so napisali šport, robotiko ter tehniko in tehnologijo.

19) Ali učenci v tvojem razredu tekmujejo med seboj?

Tabela 15: Tekmovalnost v razredu

Odgovori	Odstotki
Ne tekmujejo	24 %
Zmerno tekmujejo	63 %
Preveč tekmujejo	12 %

24 % učencev meni, da učenci v njihovem razredu ne tekmujejo. 63 % učencev meni, da učenci v razredu zmerno tekmujejo, in 12 % učencev meni, da v njihovem razredu učenci preveč tekmujejo.

20) Kaj je vzrok, da tekmujejo med seboj?

Tabela 16: Vzroki za tekmovalnost

Odgovori	Odstotki
Tekmovanje med spoloma	38 %
Borba za uspeh/ocene	55 %
Tekmovanje za priljubljenost	52 %
Iskanje pozornosti	72 %
Drugo	14 %

Vzrok za tekmovalnost naj bi bilo predvsem iskanje pozornosti (72 %). Sledita borba za ocene (55 %) in tekmovanje za priljubljenost (52 %). Pri možnosti drugo so učenci navajali, da naj bi tekmovali med seboj, saj bi se radi dokazali učiteljem.

21) Primerjava tekmovalnosti v razredu in razmerja med spoloma

Tabela 17: Ali spolna razdelitev vpliva na pojavljanje tekmovalnosti?

		Ali učenci v tvojem razredu ...		
		ne tekmujejo	zmerno tekmujejo	preveč tekmujejo
Je v tvojem razredu	Več deklet	37 %	52 %	11 %
	Več fantov	18 %	69 %	13 %
	Približno enako	23 %	62 %	15 %

Tabela nakazuje, da so razredi, v katerih je več fantov, bolj tekmovalni. Kar bi lahko pomenilo, da ustvarjajo fantje takšno vzdušje.

4.2 Anketa za učitelje

1) Spol anketiranih učiteljev

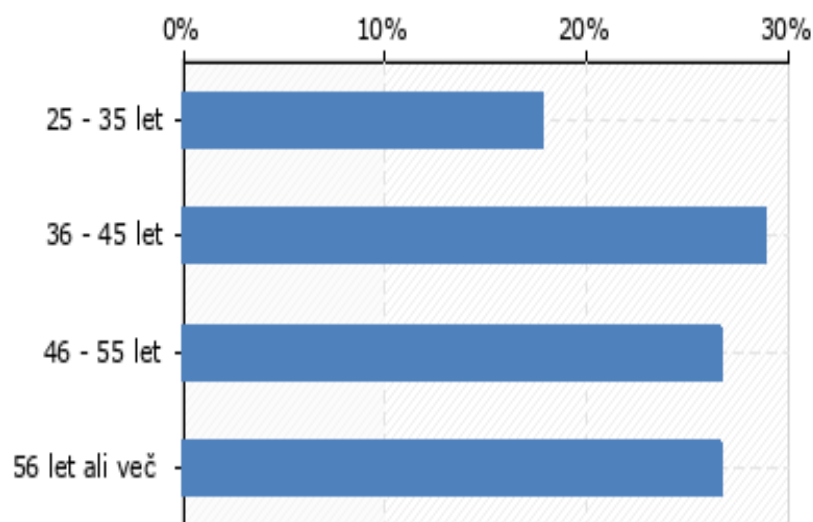
Tabela 18: Razdelitev sodelujočih učiteljev po spolu

	Odgovori	Odstotki
Moški	2	5 %
Ženski	41	95 %
Skupaj	43	100 %

Anketo je izpolnilo 43 učiteljev predmetne stopnje iz dveh osnovnih šol. Po pričakovanjih je spolna porazdelitev sodelujočih učiteljev zelo v prid učiteljic. Anketo sta veljavno izpolnila samo dva učitelja.

2) Starostna razporeditev učiteljev, ki so sodelovali v anketi

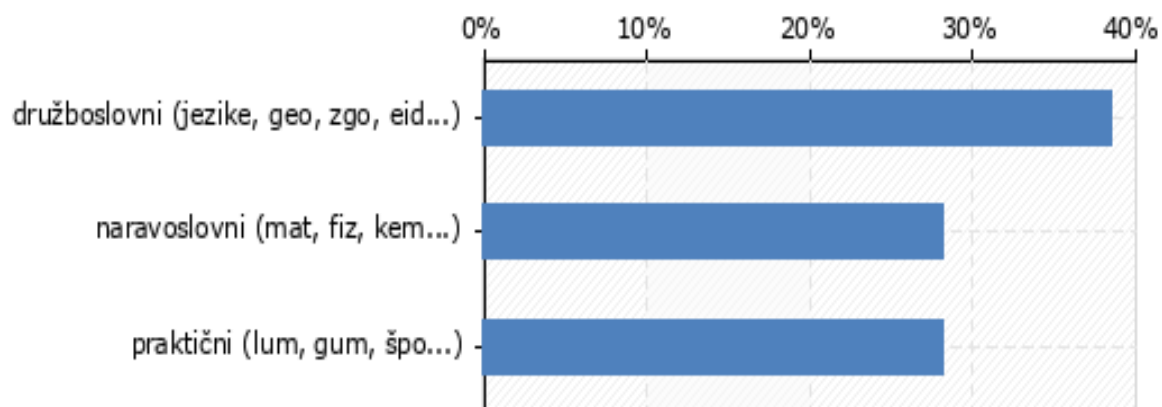
Graf 5: Starostna razporeditev učiteljev

Iz grafa vidimo, da so vsa starostna obdobja dokaj enotno zastopana. Nekoliko manj je učiteljev med 25. in 35. letom.

3) Razdelitev učiteljev glede na predmet, ki ga poučujejo

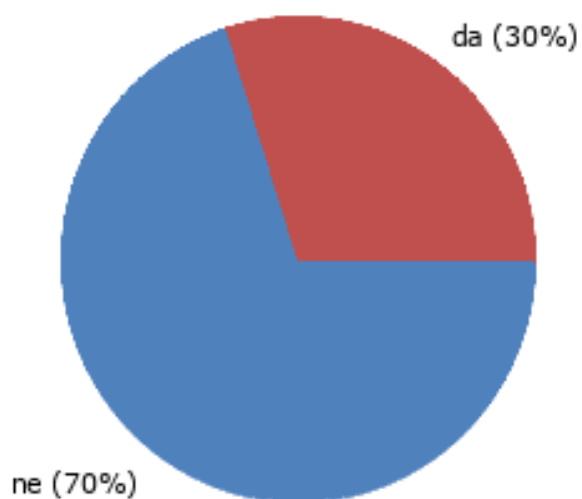
Graf 6: Razdelitev učiteljev glede na predmet, ki ga poučujejo

Največ učiteljev, ki je izpolnilo anketo, poučuje družboslovne predmete. Učiteljev naravoslovnih in praktičnih predmetov je bilo približno enako.

4) Koliko učiteljev pri sebi zaznava, da delajo razlike med učenci?

Graf 7: Koliko učiteljev pri sebi zaznava, da delajo razlike med učenci?

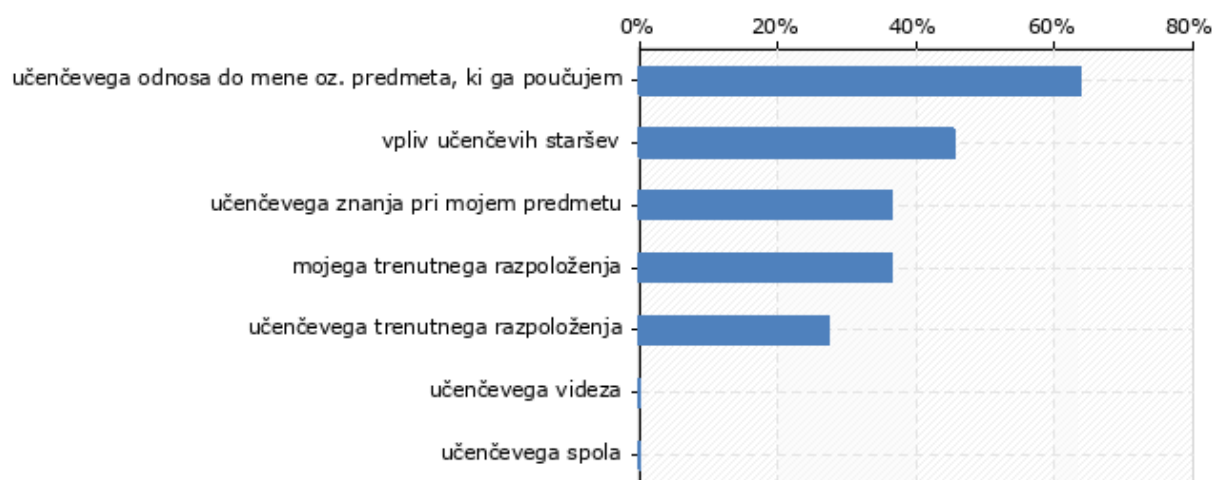

Skoraj tri četrtine vseh učiteljev, ki so sodelovali v anketi, pri sebi ne opaža vedenje, ki bi povzročilo razlike med učenci.

5) Čemu učitelji pripisujejo vedenje, ki povzroča razlike med učenci?

Graf 8: Čemu učitelji pripisujejo vedenje, ki povzroča razlike med učenci?

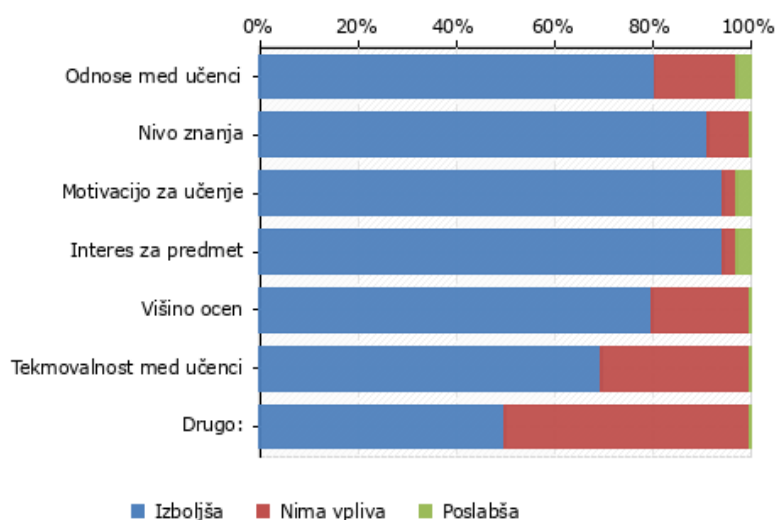

Na to vprašanje so odgovarjali samo tisti učitelji, ki opažajo vedenje, ki povzroča razlike med učenci. Izbrali so lahko več odgovorov. Največkrat so kot razlog označili učenčevo vedenje do njih oziroma predmeta, ki ga poučujejo. Prav tako velik vpliv imajo učenčevi starši. Na tretjem mestu sta učenčevo znanje in učiteljevo razpoloženje. Nekaj vpliva ima tudi učenčevo trenutno razpoloženje. Ne opažajo, da bi delali razlike glede na spol ali videz učenca.

6) Z vprašanjem, ali učitelji menijo, da vplivajo na vzdušje v razredu, so se vsi sodelujoči strinjali. Glede tega, na kakšen način vplivajo na različne vidike razrednega vzdušja, so se različno opredelili.

7) Na katere vidike razrednega vzdušja lahko učitelji vplivajo?

Graf 9: Vplivi učitelja na razredno vzdušje

Učitelji menijo, da lahko zelo izboljšajo večino dejavnikov razrednega vzdušja, medtem ko možnosti poslabšanja praktično nimajo. Najbolj pozitivno in tudi negativno lahko vplivajo na motivacijo za učenje in zanimanje za predmet. Najmanj vpliva imajo na tekmovalnost med učenci in na višino ocen. Poslabšajo lahko tudi odnose med učenci.

8) Ali se zaznavanje delanja razlik med učenci spreminja z učiteljevimi leti?

Tabela 19: Ali se zaznavanje delanja razlik med učenci spreminja z učiteljevimi leti?

	Da	Ne
25–35 let	57 %	43 %
36–45 let	33 %	67 %
46–55 let	8 %	92 %
56 let ali več	33 %	67 %

Iz preglednice lahko razberemo, da najmlajša skupina učiteljev poroča, da jih približno polovica dela razlike med učenci. Pri učiteljih drugih starostnih skupin je ta odstotek veliko manjši, od 8 % do 33 %.

9) Ali se razlikuje zaznavanje delanja razlik med učenci glede na predmet, ki ga učitelj poučuje?

Tabela 20: Ali se razlikuje zaznavanje delanja razlik med učenci glede na predmet, ki ga učitelj poučuje?

	Da	Ne
Družboslovni (jeziki ...)	40 %	60 %
Naravoslovni (MAT, FIZ ...)	40 %	60 %
Praktični (LUM, GUM ...)	1 %	99 %
Razredni pouk	0 %	100 %

Rezultati nam povedo, da učitelji delajo najmanj razlik med učenci pri praktičnih oziroma vzgojnih predmetih. Pri družboslovnih in naravoslovnih predmetih so rezultati približno izenačeni.

5 Zaključek

Hipoteze sva oblikovali na podlagi lastnih izkušenj in predvidevanj.

Hipoteza 1: Večina učiteljev dela razlike med učenci.

To hipotezo sva preverjali z več anketnimi vprašanji v anketi za učence in učitelje. Pri najbolj neposrednem vprašanju »Ali opažate, da učitelji delajo razlike med učenci« so učenci večinoma izrazili (91 %), da to opažajo. Tudi učitelji so to potrdili, saj jih 30 % poroča, da včasih hote ali nehote delajo razlike med učenci. Najpogostejši je bil ta odgovor med mlajšimi učitelji, med 25. in 35. letom. Najverjetneje ne moremo tega jemati nujno z negativnim predznakom. Del razlik, ki jih vsi opažajo, lahko pripiševa raznolikosti učencev (morda tudi učiteljev), ki imajo različne potrebe, in dinamiki šolskega okolja. Drugi del, tisti, ki naju je napeljal k tej raziskovalni nalogi, je odnos učiteljev, ki ga učenci ne dojemamo vedno kot »poštenega«.

Razlike se pojavijo pri pripisovanju vzrokov za tovrstno vedenje. Učenci vidijo, da sta najpogostejša razloga, da učitelji delajo razlike med njimi, njihova uspešnost pri tem predmetu (37 %) in njihov spol (24 %). Učitelji to vedenje pripisujejo primarno učenčevemu odnosu do predmeta in njih samih, torej učiteljev (64 %), in vplivu staršev (45 %). V nekoliko manjši meri svojemu trenutnemu razpoloženju in ravni učenčevega znanja (oboje 36 %). Vidimo, da učenci dojemajo šolsko okolje veliko bolj osebno kot učitelji. Učiteljevo vedenje najbolj pripisujejo svojim lastnostim, učitelji pa učencem in njihovim staršem.

83 % učencev meni, da vedenje učiteljev, ki delajo razlike med učenci, vpliva na odnose v razredu. Tudi učitelji se strinjajo, da njihovo vedenje vpliva na vzdušje v razredu. Po njihovem mnenju lahko učitelj najbolj vpliva na motivacijo za učenje, raven znanja in zanimanje za predmet. Najmanj pa na tekmovalnost med učenci, višino ocen in odnose med učenci. Učenci menijo, da vedenje učiteljev, ki delajo razlike med učenci, vpliva najbolj na zamere med učenci, na manj spoštljivo vedenje do učitelja ter na zmanjšanje volje za učenje. Iz tega lahko vidimo, da učitelji svojo vlogo v razredu v največji meri vidijo kot izobraževalno, kjer tudi vidijo svoj domet vpliva. Učenci pa odnose doživljajo bolj osebno/vzgojno in se posledično tako tudi odzovejo. Morda je tu del razloga, zakaj prihaja do nesporazumov v komunikaciji, ki vplivajo na medosebne odnose med učenci in učitelji.

Hipoteza 2: Razlike ki jih učitelji delajo med učenci, so v največji meri posledica spola učenca.

Najina hipoteza se je delno potrdila. Po mnenju učencev do razlik med učenci prihaja tudi zaradi spola, a to ni glavni razlog. V anketi za učence je bilo zastavljeno vprašanje »Zakaj prihaja do teh razlik«. Možnosti za odgovor so bile: zaradi spola, ker so pri tem predmetu bolj uspešni, zaradi videza, vpliva staršev in drugo. 24 % učencev meni, da do teh razlik pride zaradi spola, vendar tega odgovora ni izbralo največ učencev. 37 % učencev meni, da do razlik pride, ker so pri tem predmetu bolj uspešni.

V anketi za učitelje sva vprašali, zakaj učitelji hote/nehote delajo razlike med učenci. Nihče ni odgovoril, da je razlog spol učenca. Njim je pomembnejši odnos do predmeta, ki ga poučujejo, in do njih. Raziskave so pokazale, da so dekleta pri nekaterih predmetih uspešnejša, a imajo na nacionalnih preverjanjih znanja, kjer učitelji nimajo vpliva, slabše uspehe kot fantje. Morda to pomeni, da spol res ni pomemben dejavnik, lahko pa je vedenje deklet učiteljem bolj všečno. Glede na to, da večino anketiranih predstavljajo učiteljice, morda te lažje vzpostavijo odnos z učenkami in jih zato tudi bolje ocenijo.

Hipoteza 3: Obstajajo predsodki med učenci, da je določen spol bolj uspešen na določenih področjih.

Predvidevali sva, da med učenci obstajajo prepričanja, da so nekatera področja »bolj za punce« in nekatera »bolj za fante«. V svojem razredu opažava, da so določeni učenci boljši pri nekaterih spretnostih. Nisva pa prepričani, ali je razlog za to spol. Lahko, da je tudi vpliv družine, prirojenih sposobnosti, okolja in tudi učiteljev.

Vprašanje na anketi je bilo tudi »Ali meniš, da so dekleta/fantje v povprečju bolj uspešni pri določenih predmetih«. V obeh primerih so se učenci odločili v več kot 60 %, da to drži. In po pričakovanjih se je pokazalo, da dekleta vidijo kot bolj uspešna pri jezikih in družboslovnih predmetih (slovenščina, angleščina, geografija). Fante vidijo kot bolj uspešne pri matematiki in naravoslovnih predmetih (matematika, fizika, geografija). Zanimivo se nama zdi, da je na tretjem mestu pri obeh spolih geografija.

To se sklada z raziskavo, ki je bila izvedena na velikem vzorcu slovenskih osnovnošolcev. Raziskava Ljubice Marjanovič Umek je namreč pokazala, da dekleta dobivajo pri matematiki višje ocene pri pouku kot pri nacionalnem preverjanju znanja (NPZ). Torej bi jim verjetno morali tudi vrstniki pripisati večje spretnosti pri tem predmetu. A jim niso. Ali to pomeni, da ocene tudi med učenci nimajo takšne teže? Učenci, ki so sodelovali v najini raziskavi, so podali podatek, da jih je skoraj 80 % v lanskem šolskem letu doseglo prav dober ali odličen uspeh. Iz tega sledi, da imajo učenci večinoma precej visoke ocene in tako ocene ne predstavljajo več dobrega

izhodišča za razlikovanje med učenci. A učenci sami očitno kljub temu dobro vedo, kdo je bolj uspešen pri katerem predmetu. Morda bi bilo smotrno razmisliti o spremembi načina ocenjevanja, da bi bolj odražalo dejanske sposobnosti, ali morda celo ukiniti ocenjevanje.

Hipoteza 4: Razlike, ki jih učitelji delajo med učenci, vplivajo na odnose med učenci in posledično na razredno vzdušje.

To hipotezo lahko skoraj v celoti potrdiva. 83 % učencev čuti, da učitelji vplivajo na odnose v razredu. Kot posledico tega učenci navajajo, da se do učiteljev obnašajo manj spoštljivo in da imajo manj volje do učenja tega predmeta. Tu se hipoteza morda nekoliko križa s hipotezo 1. Tam se je pokazalo, da ima pri vedenju učitelja pomembno vlogo vedenje učenca do njega in do njegovega predmeta, tu pa se sklone krog, saj učenci povedo, da učiteljevo vedenje vpliva na njihov odnos do učitelja in predmeta. Iz tega lahko sklepamo, da če med določenim učiteljem in učencem ali celo razredom pride do spora, se z dinamiko, ki se je tu nakazala, situacija zelo težko razreši. Morda je to smernica, kako postopati oziroma se lotiti reševanja takšnih situacij, če se pripetijo.

Prav tako se ta hipoteza potrjuje zaradi učiteljev, saj se vsi zavedajo, da vplivajo na razredno vzdušje. Razlikujejo se v svojem videnju, na katere vidike razrednega vzdušja lahko najbolj vplivajo. Učitelji menijo, da lahko najbolj vplivajo na motivacijo za učenje, zanimanje za predmet in raven znanja. V manjši meri, a še vedno precej, pa na odnose med učenci in tekmovalnost med njimi. To priča, da se učitelji zavedajo svoje moči in vpliva, ki ga imajo na razred. Kakšen bo ta vpliv, je odvisno od vsakega učitelja.

6 Viri in literatura

Bluestein, J. (1977). *Disciplina 21. stoletja: kako učence navajamo na samonadzor in prevzemanje odgovornosti*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Bratanić, M. (1993). *Mikropedagogija*. Školska knjiga Zagreb. Pridobljeno s https://kupdf.net/download/mikropedagogija-marija-bratani-263-1993_590eee71dc0d60ca1c959e9a_pdf.

Esih, N. (2006). *Medosebni odnosi med učitelji in učenci v razredu*. UL, PF, Oddelek za pedagogiko in andragogiko. Pridobljeno s <https://www.yumpu.com/xx/document/read/15542608/medosebni-odnosi-med-ucitelji-in-ucenci-v-razredu-oddelek-za>.

Kaj vpliva na učne dosežke učencev. Pridobljeno s <http://www.gorenjskiglas.si/article/20190331/C/190339964/1039/kaj-vpliva-na-ucne-dosezke-ucencev/May>.

Komac, K. (2013). *Medosebni odnosi med učitelji in učenci pri pouku likovne vzgoje (diplomsko delo)*. UL, PF, Oddelek za razredni pouk. Pridobljeno s http://pefprints.pef.uni-lj.si/1975/1/Diplomsko_delo.pdf.

Kristan, P. (2012). *Sodelovanje in tekmovanje v šoli (diplomsko delo)*. UM, FF, Oddelek za pedagogiko. Pridobljeno z <https://dk.um.si/Dokument.php?id=50561>.

Kyriacou, C. (2007). *Essential teaching skills*. Pridobljeno s https://www.recruitusmc.org/wp-content/uploads/2014/10/essential_teaching_skills.pdf.

Pečjak, S. in Košir, K. (2008). *Poglavja iz pedagoške psihologije. Izbrane teme*. UL, FF, Oddelek za psihologijo.

Profesionalno učenje in delovanje učiteljev. Pridobljeno s <http://solazaravnatelj.si/ISBN/978-961-6989-30-5.pdf>.

Pšunder, M. (1998). *Kaj bi učitelji in starši še lahko vedeli?* Zavod RS za šolstvo.

Razdevšek - Pučko, C. (1990). *Vpliv učiteljevih vzgojno-izobraževalnih stališč na njegovo pedagoško delo ter možnost njihovega spreminjanja (doktorska dizertacija)*. U E. K. L, FF. Pridobljeno s <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-52F8YCLV/6d7df9d6-4bca-46af-817e-861d55a403d2/PDF>.

Slaček, M. (2017). *Nekateri vidiki tekmovalnosti v osnovni šoli z vidika učiteljev in učencev (magistrsko delo)*. UM, FF, Oddelek za pedagogiko in sociologijo. Pridobljeno z <https://dk.um.si/Dokument.php?id=109231>.

Stepišnik, U. (2016). Učiteljeva avtoriteta z vidika učencev in učiteljev (magistrsko delo). UL, PF, Socialna pedagogika. Pridobljeno s http://pefprints.pef.uni-lj.si/4139/1/Magistrsko_delo.pdf.

Žorž, B. (2013). Tekmovalnost in motivacija. Vzgoja (Ljubljana), letnik 15, številka 60, str. 32-33. Pridobljeno s <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-6AZU55PG/4975b012-cc87-462b-a4b8-62f85d9a7749/PDF>.

7 Priloge

Anketa je bila izvedena s pomočjo spleta s programom 1ka.

Anketa za učence:

Q2_2 - Koliko si star/-a?

Q1 - Spol.

ženski

moški

Q2 - V katerem razredu si?

7. razred OŠ

8. razred OŠ

9. razred OŠ

Q3 - Ali si že kdaj opazil-a, da učitelji delajo razlike med učenci?

Da

Ne

Q4 - Zaradi česa prihaja do teh razlik?

Možnih je več odgovorov

Zaradi spola

Ker so pri tem predmetu bolj uspešni

Zaradi svojega videza

Vpliv staršev

Drugo:

Q5 - Kakšen je bil tvoj uspeh v lanskem šolskem letu?

- odličen
- prav dober
- dober
- zadosten
- ponavljam razred

Q6 - Si imel-a ti kdaj občutek da imaš pri učitelju prednost pred ostalimi?

- Da
- Ne

IF (1) Q6 = [1] (Da)

Q7 - Kako se je to kazalo?

Možnih je več odgovorov

- Dobil sem boljšo oceno kot sem si zaslužil
- Manj strogi so bili do mojih napak
- Bolj prijazni so bili do mene
- Drugo:

IF (1) Q6 = [1] (Da)

Q8 - Kako si se pri tem počutil-a?

- Dobro
- Slabo/krivo
- Vseeno mi je

Q9 - Koliko je po tvojem mnenju učiteljev, ki to počnejo?

	Vsi	Večina	Polovica	Redki	Nihče
V osnovni šoli	☐	☐	☐	☐	☐

Q10 - Se ti zdi, da takšno vedenje učiteljev vpliva na odnose v razredu?

- Da
- Ne

IF (2) Q10 = [1] (Da)

Q11 - Na kakšen način?

Možnih je več odgovorov

- Zamere med učenci/dijaki
- Zafrkavanje bolj priljubljenih učencev
- Manj spoštljivo vedenje do učitelja
- Manj volje za učenje
- Drugo:

Q12 - Je v tvojem razredu:

- Več deklet
- Več fantov
- približno enako

Q13 - Se ti zdi, da so v tvojem razredu vsi učenci enakovredni?

- Da
- Ne

IF (3) Q13 = [2] (Ne)

Q14 - Iz kje izvirajo razlike?

Možnih je več odgovorov

- spola
- ocen
- priljubljenosti
- denarja
- športnih dosežkov
- Drugo:

IF (3) Q13 = [2] (Ne)

Q15 - Kako se te razlike kažejo v razredu med učenci?

Možnih je več odgovorov

- zafrkavanje
- ignoriranje

izključevanje

Drugo:

Q16 - Misliš, da so dekleta v povprečju bolj uspešna pri nekaterih predmetih kot fantje?

Da

Ne

IF (4) Q16 = [1] (Da)

Q17 - Izberi tri predmete kjer to najbolj drži:

Možnih je več odgovorov

slovenščina

matematika

angleščina

fizika

kemija

biologija

zgodovina

geografija

Drugo:

Q18 - Misliš, da so fantje v povprečju bolj uspešni pri nekaterih predmetih kot dekleta?

Da

Ne

IF (5) Q18 = [1] (Da)

Q19 - Izberi tri predmete kjer to najbolj drži:

Možnih je več odgovorov

slovenščina

matematika

angleščina

fizika

kemija

biologija

zgodovina

geografija

Drugo:

Q20 - Ali učenci v tvojem razredu tekmujejo med seboj?

- Ne tekmujejo
 Zmerno tekmujejo
 Preveč tekmujejo

IF (6) Q20 = [3] (Preveč tekmujejo)

Q21 - Kaj je temu vzrok?

Možnih je več odgovorov

- Tekmovanje med spoloma
 Borba za uspeh/ocene
 Tekmovanje za priljubljenost
 Iskanje pozornosti
 Drugo:

Anketa za učitelje:

Q1 - Vaš spol?

- moški
 ženski

XSTAR2a4 - V katero starostno skupino spadate?

- 25 - 35 let
 36 - 45 let
 46 - 55 let
 56 let ali več

Q2 - Kje poučujete?

- osnovna šola
 srednja šola

Q3 - Kakšen predmet poučujete?

- družboslovni (jezike, geo, zgo, eid...)
 naravoslovni (mat, fiz, kem...)
 praktični (lum, gum, špo...)

Q4 - Ste kdaj dobili občutek, da kot učitelj hote/nehote delate razlike med učenci?

- da
 ne

IF (1) Q4 = [1] (da)

Q5 - Posledica česa bi to lahko bila?

Možnih je več odgovorov

- učenčevega odnosa do mene oz. predmeta, ki ga poučujem
 učenčevega znanja pri mojem predmetu

- vpliv učenčevih staršev
- učenčevega videza
- mojega trenutnega razpoloženja
- učenčevega spola
- učenčevega trenutnega razpoloženja

Q6 - Se vam zdi da učiteljevo vedenje vpliva na klimo v razredu?

- da
- ne

IF (2) Q6 = [1] (da)

Q7 - V kolikšni meri po vašem mnenju učitelj vpliva na...

	Izboljša	Nima vpliva	Poslabša
Odnose med učenci	☐	☐	☐
Nivo znanja	☐	☐	☐
Motivacijo za učenje	☐	☐	☐
Interes za predmet	☐	☐	☐
Višino ocen	☐	☐	☐
Tekmovalnost med učenci	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐

Mentor **Saša Kočiš** v skladu z 20. členom Pravilnika o organizaciji mladinske raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom **Učitelji pripomorejo k razlikam med učenci?**, katere avtorici sta **Nejka Čater in Ema Šolar**:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisni pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 2.3.2020

žig šole

Podpis mentorja

Podpis odgovorne osebe

*

POJASNILO

V skladu z 20. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorja (-ice) in odgovorne osebe šole vključiti v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja (-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor (-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.